O płata pocztowa uiszczona ryczałtem

Hod V **Lida, 25 Listapada 1937 h.** **№ 3 (24)**

НОВЫ ШЛЯХ

Орган Беларускіх Нацыянал-Соцыялістаў

„NOWY ŠLACH" wychodzić za košt achwiar siabroŭ i sympatykaŭ Biełaruskich Nacyjanał-Socyjalistaŭ.

Adreś Redakcyi i Administracyi:
LIDA, Cicha № 4.

KAMUNIKAT CANTRALNAHA KAMITETU B. N. S. P.

Cantralny Sakrataryjat B. N. S. P. atrymaŭ 18.X.1937 h. ad Wilenskaha Wajawody nastupnaha źmiestu rasparadżeńnie:

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 23. XII. 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117 poz. 996) w brzmieniu zawartym w załączniku do obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 22. I. 1937 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu wyżej wymienionego rozporządzenia Prezydenta R. P. (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 83 z r. 1937) zabraniam Białoruskiej Partii Narodowych Socjalistów działalności na obszarze pasa granicznego, gdyż działalność tej partii jest niewskazana ze względów bezpieczeństwa publicznego.

Decyzja ta, zgodnie z ust. 2 art. 16 powołanego wyżej rozporządzenia o granicach Państwa nie wymaga uzasadnienia i jest natychmiast wykonalna.

Od decyzji niniejszej służy prawo odwołania do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego Wileńskiego w ciągu 14-tu dni od dnia jej doręczenia.

WOJEWODA
Ludwig Bociański

Hetkaha samaha źmiestu atrymana razparadżeńnie Wajawody Paleskaha z dnia 29.IX.1937 h. za Nr. B. P. 4—a, Wajawody Biełastockaha z dnia 30.IX.1937 h. za Nr. P. N. 714/37. i Wajawody Nawahradzkaha z dnia 11.X.1937 h. za Nr. PNl134/4

C. K. B. N. S. P. abhawaryŭšy wytwaranaje ŭ suwiazi z wyšmianawanymi rasparadżeńniami pałażeńnie pastanawiŭ: 1) Dziela taho što Wilnia znachodzicca ŭ pryhraničnaj pałasie pieraniaści sialibu C. K. Partyi i radakcyju partyjnaha časapisu „Nowy Šlach" u m. Lidu. 2) Wydać zahad siabram, jakija żywuć u przyhraničnaj pałasie, kab jany odpawiedna prytarnawalisią da wyżej padadzienych rasparadżeńniaŭ administracyjnych uładaŭ.

Cantralny Kamitet B.N.S.P.
dnia 7-ha listapada 1937 h.

Da usich siabrou i sympatykau B.N.S.P. prażywajucych u pryhranicnaj pałasie Wilenskaha, Nawahradzkaha i Paleskaha wajawodztwau

Zhodna ŭradowym razparadżeńniam, padadzienym u našym kamunikacie siabry partyi i jaje sympatyki nia majuć prawa na abšarach pryhraničnaj pałasy zakładać partyjnyja arhanizacyi, sklikać partyjnyja scnody i naahuł wystupąć publična ad imia partyi. Žaznačajem, što pryhraničnaja pałasa wynosić 30 kilometraŭ ad hranicy ŭ hłyb kraju.

Rasparadżeńnie hetaje nie spyniajeć usiej dziejnaści našaj partyi, jakaja i dalej budzie pracawać na karyść našaj Baćkaŭščyny prytarnawaŭšysia da wytwaranych nowych abstawinaŭ i pieraniosšy swaju sialibu z Wilni jakaja znachodzicca ŭ pryhraničnaj pałasie, u Lidu, dzie mieścicca ciapier Cantralny Kamitet Partyi pry wulicy Cichaj u domie Nr. 4 i dzie znachodzicca i radakcyja partyjnaha časapisu „Nowy Šlach."

Padajučy ab hetym da wiedama wyjaśniajem, što pawodle źmiestu ŭradowych rasparadżańniaŭ zabaroniena tolki dziejnaść partyi jak takoj u pryhraničnaj pałasie i što z druhoha boku — kożny siabra i sympatyk BNSP maje tam prawa i pawinien mocna trymacca swaich partyjnych pierakonańniaŭ.

Što datyčyć abšaraŭ nie ŭwachodziačych u pryhraničnuju pałasu, to tam dziejnaść partyi budzie raźwiwacca i dalej, karystajučy z prawoŭ, jakija nadajucca hramadzianstwu isnujučym zakonam i Konstytucyjaju Polščy.

Prowad B.N.S.P.

Staršynia: F. Akinčyc.
Siabry: Uł. Kazłoŭski
K. Juchniewič

Dnia 7 listapada 1937 h.

KAMU SPAČUWAĆ

Jak my pradbačyli i pisali ŭżo ab hetym — świet wyrazna pačynaje dzialicca na dźwie wialikija častki ci bloki. U adzin uwachodziać Italija, Niamieččyna, Japonija i niekatoryja inšyja im spahadajučyja dziaržawy, a ŭ druhi— Sawiety, Francyja, Čechasławaččynna, a mahčyma i Anhlija.

Hetaki padzieł padyktawany roznymi palityčnymi mierkawańniami, a pieradusim ćwiordym namieram z boku proci-kamunistyčnych dziaržaŭ zlikwidawać maskoŭski kamintern, jaki ŭwodzić zakałot u suświetnym maštabie, jaki praktyčna imkniecca da paniawoleńnia ŭsich narodaŭ, takoha samaha, paniawoleńnia jakoje my nahladajem u Sawietach. Apošnimi časami hety proci-kamunistyčny blok pawialičyŭsia.

Na pačatku listapada h. h. da japona-niamieckaha dahaworu farmalna prystupiła Italija i hetakim čynam try wialikija i mahutnyja dziaržawy adkryta wystupajuć proci suświetnaj żyda-kamuny, zhurtawanaj pad firmaju Maskoŭskaha Kaminternu.

U pratakole, padpisanym pradstaŭnikami Niamieččyny, Japonii i Italii skazana pamiž inšym, nastupnaje: „Uziaŭšy pad uwahu, što kamunistyčny internacyjanał i dalej pahrażaje cywilizawanamu świetu jak na zachadzie tak i na ŭschodzie, zakałočwajučy supakoj i ład, budučy pierakananymi, što tolki ścisłaje supracoŭnictwa pamiž usimi dziaržawami, zacikaŭlenymi ŭ utrymańni supakoju i ładu, moža ahraničyć i adsunuć hetakuju niebiaśpieku, uziaŭšy pad uwahu, što Italija, katoraja z chwiliny ŭwiadzieńnia fašystoŭskaha ładu zmahajecca z hetaju niebiaśpiekaju i wykinuła iz swajej terytoryi kamunistyčnuju mižnaradoŭku, pastanawiła stać u baraćbie proci supolnaha woraha pobač Niamieččyny i Japonii, katoryja z swajho boku ażyŭleny toju samaju wolaju abarony proci kamunistyčnaha internacyjanału".

Hetakim čynam, toj blok procikamunistyčnych dziaržaŭ, katory byŭ zaklučany 25 listapada 1936 h. pamiž Niamieččynaj i Japonijaj u listapadzie hetaha hodu pawialičyŭsia dałučeńniem da jaho mahutnaj Italii. My ličym hetaje wyniatkowaj ważnaści zdareńnie za pawarotny punkt u suświetnaj historyi. Z hetaj chwiliny nastupaje pačatak kanca panawańnia maskoŭskaha kaminternu i pačatak kanca tym złačynam, jakija im twarylisia ŭwa ŭsim świecie.

U wyniku zmahańnia, jakoje ŭżo pačałosia

ŭ Azii, dzie Japonija zbrojna wystupiła proci zbalšawizawanaha praz Maskwu Kitaju i ŭ Hišpanii, dzie kamunistyčnaj uładzie nadychodzić biazsłaŭny kaniec—chwiliny maskoŭskaha kaminternu paličany.

Jak-ža my, biełarusy, pawinny ŭstasunkawacca da ŭsiaho taho što tworycca na świecie? My pawinny wiedać, pieradusim, što zapanawańnie maskoŭskaha kaminternu ŭwa ŭsim świecie pryniasło-b nam toje samaje, što my bačym ciapier u Sawietach i ab čym na hety raz my nia budziem razwodzicca.

Tolki źništažeńnie toj ciomnaj siły, katoraja zasieła ŭ Kremli, moža adčynić nowuju eru ŭ suświetnaj historyi i aswabadzić usie padniawolnyja narody, a ŭ tym liku i Sawieckuju Biełaruś ad krywawaha kašmaru, u jakim jana prabywaje da siańniašniaha dnia. My nia wierym, kab Biełaruś i inšyja padbityja krywawaju Maskwoju narody, byli ŭ siłach samastojna, biez dapamohi zwonku pieramahčy Maskoŭski Kamintern i pierakanany, što tolki ŭtručańnie wonkawych siłaŭ moža dać samastojnaść hetym narodam. Z hetaj pryčyny ŭsie našy sympatyi zusim wyrazna i ščyra schilajucca na bok procikamunistyčnaha bloku.

Uważajem što nastupiła chwilina, kali našyja sympatyi ci antypatyi musiać mieć zusim wyrazny charaktar i dziela hetaha my proci ŭsiakaj paławičaści i niezdecydawanaści jak heta nahladajecca ŭ niekataryсh biełaruskich kruhoch. Pry padziejach razhortwajučychsia pierad našymi wačyma treba wyrazna zaniać peŭnuju pazycyju i hurtawać kala jaje našaje hramadzianstwa. Hetakuju pazycyju my zaniali i nie razumiejem tych, chto wykazwajučysia proci panawańnia maskoŭskaha kaminternu razam z tym buduje niejkija fantastyčnyja plany pra toje, što byccam sam narod biaz wonkawaj dapamohi skinie ŭładu maskoŭskaha Kaminternu.

My ŭ hetakija fantazyi nia wierym. Hladzim na rečy realna i kažam što paniawolenyja ŭ Sawietach narody nastolki asłableny dyktaturaj kamunistaŭ, što jany prosta nia ŭ siłach skinuć jaje biaz wonkawaj dapamohi.

Padobny stan rečaŭ jaki isnuje ciapier moža nia tolki pradoŭžycca biaz kanca ale pahražaje i druhim narodam.

Z hetaj pryčyny treba šukać niejkich inšych środkaŭ, bolš rašučych, peŭnych i tamu my wyrazna schilajem swaje sympatyi ŭ bok siłaŭ abjadnanych dla pieramožnaha zmahańnia z maskoŭskim kaminternam i majučych zusim surjozny namier jaho zništožyć.

Uziaŭšy ŭsio heta pod uwahu biełaruskaje nacyjanalna—świedamaje hramadzianstwa jak tut, tak i ŭ BSSR, pawinna chaciaž-by psycholohična pryhataŭlacca da rašučych i decydujučych chwilinaŭ, jakija nadychodziać.

Ahienty maskoŭskaha kaminternu nia spiać i napružywajuć usie wysiłki, kab paciahnuć za saboju masy, a z druhoha boku kab sparaližawać wolu biełaruskich nacyjanalnych kadraŭ i tym samym u rašučuju chwilinu zrabić ich biazdziejnymi.

Proci hetakich intryhaŭ i planaŭ z jakoho b boku jany nie pachodzili, my pawinny zdecydawana zmahaccą, zahartoŭwajučy swaje kadry, kab jany byli nia tolki zdolnymi da nadychodziučaha zmahańnia ale i da pieramohi.

Arabskaja rewalucyja u Palestynie

Krywawyja padziei, katoryja adbywajucca ŭ Palestynie pryniali zusim wyrazny charaktar nacyjanalnaj rewalucyi arabaŭ, wystupiŭšych ŭ abaronie swaich prawoŭ.

Jak wiedama Palestyna paśla suświetnaj wajny była pryznana praz Sewrski traktat z dnia 10 žniŭnia 1920 h. niezaležnaju dziaržawaju. U 1922 h. Liha Narodaŭ faktyčna skasawała hetuju niezaležnaść i pieradała ŭsiu Palestynu Anhlii abawiazaŭšy jaje arhanizawać tam nacyjanalnuju sialibu dla żydoŭ.

Hetkaja zmiena losaŭ Palestyny nastupiła pad upływam palityki suświetnaha żydoŭstwa katoraje pry ŭmowach niezaležnaści Palestyny dzie bolšaść nasielnictwa arabskaha, nia moža pačuwacca hetak mocna, jak jana pačuwałasia-b pad abaronaj anhielskaj zbrojnaj siły. Jašče u 1917 h. anhielski ŭrad prychilna ŭstasunkowany da żydoŭ, wydaŭ deklaracyju (h.zw. deklaracyju Baltura), pawodle katoraj żydom zapeŭniałasia mahčymaść adbudowy nacyjanalnaj sialiby i abiecałasia wykarystać ŭsie siły, kab zabiazpiečyć asiahnieńnie hetaj mety.

Paśla hetaha pačałasia uzmocnienaja kalonizacyja „abiacanaj ziamli“ praz żydoŭ, katoryja, dziakujučy, swaim kapitałam i wialikim upływam u ŭradawych anhielskich kruhoch, tam asiadali, wyciskajučy arabaŭ.

U pracesie apanawańnia hetaha kraju żydy ŭsimi sposabami staralisia niedapuścić tam parlamentarnaha režymu i pryčynilisia da taho što ŭ Palestyuie i da siońniašniaha dnia astaŭsia akupacyjny anhlijski režyn, bolš wyhadny dla żydoŭ, čymsia ŭsiaki inšy.

Pry isnujučym stanie rečaŭ dla žydoŭ adčynilisia šyrokija mahčymaści dla skupu ziamli ad arabskich abšarnikaŭ i naahuł ničym nie ŭstrymanaj spekulacyi i eksploatacyi arabaŭ.

Mała taho, žydoŭskija arhanizacyi systematyčna wystupali pierad anhielskim uradam z damahańniam kab hety apošni adabraŭ ad arabaŭ lepšyja ziemli i addaŭ ich žydom što pazwoliłab u praciahu bližejšych hadoŭ skirawać u Palestynu prynamsi 100 000 nowych žydoŭskich emihrantaŭ.

Paskolki anhielskija ŭradowyja kruhi znachodziacca pad mocnymi upływami žydoŭskich kapitalistaŭ, padobnyja prajekty pastupowa pačynajuć realizawacca.

Hetkim čynam my bačym, što nad arabami nawisła surjoznaja niebiazpieka pahražajučaja nacyjanalnym interesam a nawat i samamu isnawańniu hetaha narodu ŭ Palestynie.

Zrazumieła, što hetaki stan rečaŭ wyklikaŭ wialikaje niezadawaleńnie z boku arabaŭ i adsiul biaruć pačatak tyja krywawyja padziei, katoryja ŭsio wyraźniej pryjmajuć charaktar sapraŭdnaj nacyjanalnaj rewalucyi arabaŭ. skirawanaj ciapier nia tolki proci žydoŭ, ale i proci anhielcaŭ jak ichnich pratektaraŭ.

Sto nichto inšy, a tolki žydy zatrymliwajuć palityčny postup hetaha arabskaha kraju świedčyć sama žydoŭskaja presa.

Hetak, naprykład, žydoŭskaja hazeta „Nasz Przegląd" jašče ŭ 1929 hodzie pisała z pryčyny procižydoŭskich wystupleńniaŭ nastupnaje:

...„Nia zroblena ŭ praciahu 11 hod z boku sijonistyčnych arhanizacyjaŭ nijakaha pawažniejšaha kroku ŭ metach zbližeńnia z arabami. Pastanowa 12 kanhresu z 1921 h. pra ŭhodu z arabskim nasielnictwam zastałasia miortwaju litarajn. Ihnarawała narod, jaki składajecca z $^{3}/_{4}$ nasielnictwa kraju, narod, praŭda, ciomny i mała kulturny, ale budziačysia da nowaha, bolš świedamaha žyćcia. Nia tolki nichto nie staraŭsia stwaryć „modus vivendi„ praz biespasiarednyja pierahawory, ale nawat ustrymliwaŭsia jahony palityčny postup praz supraciŭleńnie ŭtwareńniu parlamentu i ŭwiadzieńniu kanstytucyi ŭ toj čas, kali inšyja mandatnyja krai hetakija parlamenty ŭžo mieli" („Nasz Przegląd" ad 21 wieraśnia 1929 hodu.

Heta ŭsio, u čym, jak bačym, pryznajucca i sami žydy prywiało da taho, što ŭžo ad 1921 h. araby pačali mocna pratestawać proci napływu ŭ Palestynu žydoŭ, katoryja wystupali ŭ swajoj histaryčnaj roli jak eksploatatary i kryŭdzicieli narodaŭ słabiejšych.

Pratesty hetyja pastupowa prymali charaktar krywawych zabureńniaŭ i ŭreščie ŭ žniŭni i wieraśni 1929 h. wylilisia ŭ zapraŭdnuju rewalucyju, achapiŭšy ŭsiu Palestynu, padčas jakoj zhinuła sotki zabitych i tysiačy ranienych jak žydoŭ, tak i arabaŭ.

Tahačasnyja padziei ŭzwarušyli ŭsio suświetnaje žydoŭstwa, kataraje pačało ŭzmacniać z kožnym hodam swaju ekspansyju ŭ hety kraj i, apirajučysia na anhielskuju zbrojnuju siłu, jašče intensyŭniej prystupiła da ždziejśnieńnia swaich imperyjalistyčnych planaŭ.

Plany-ž hetyja palahajuć na tym, kab apanawaŭšy Palestynu, i pieratwaryŭšy jaje ŭ wypadowuju bazu — pasoŭwacca ŭ centr Azii ŭ metach eksploatacyi šmatmiljonnych narodaŭ Uschodu.

Hetakija plany žydoŭskaha zachopnictwa zastalisia pakryžawanymi dziakujučy nacyjanalnamu adradžeńniu musulmanskich narodaŭ, katoryja zusim rašuča wystupajuć ciapier proci žydoŭ i ŭsich ichnich protektaraŭ.

Baraćba arabaŭ z žydoŭskim zachopnictwam świedčyć pra toje, što žydy ŭsiudy, dzie-b jany ni žyli, imknucca eksploatawać narody, siarod jakich jany žywuć i panawać nad imi.

Ale nia ŭsiudy heta lohka im dajecca... Z kožnym hodam pawialičwajecca nacyjanalnaja świedamaść narodaŭ, što ŭ swaim wyniku prywiadzie da poŭnaha wyzwaleńnia ad eksploatacyi adnej rasy praz druhuju.

D. Pinčuk

PADZIEI NA DALOKIM USCHODZIE

Uwaha ŭsiaho świetu prykowana ŭ apošnich časach da tych padziejaŭ, jakija razhortywajucca na Dalokim Uschodzie.

Tam proci zbalšawizawanaha Kitaju, za plačyma katoraha stajać Sawiety, wystupiła Japonija.

U praciahu karotkaha času Japonskaje wojska pieramahajučy kitajcaŭ, uziała Pekin Šanhaj i šmat inšych pawažnych stratehičnych punktaŭ.

Jakija-ž zapraŭdnyja pryčyny prywiali da taho što Japonija ŭwiazałasia ŭ hetakuju wajnu, kataja moža wyklikać suświetny pažar.

Usia h. zw. demakratyčnaja i kamunistyčnaja presa (a ŭ tym liku i čaстka našaj biełaruskaj) dawodzić, što Japonija ŭmiašałasia ŭ Kitajskija sprawy i wystupaje ciapier zbrojna wykłučna ŭ imia swaich zachopnickich intaresaŭ.

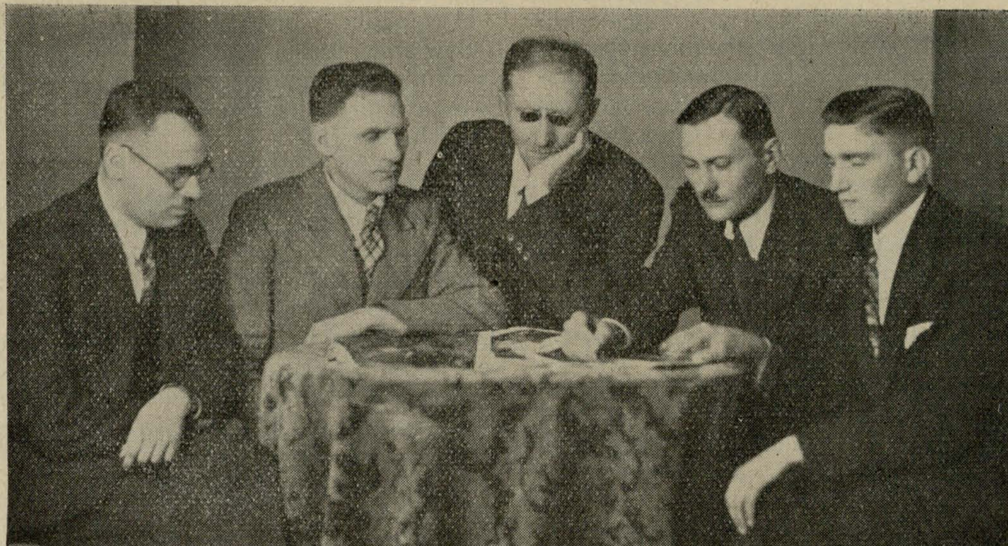
My nia možam pahadzicca z hetakim prymityŭnym pahladam i chto ŭważna sačyŭ za dumkami wykazwanymi ŭ „Nowym Šlachu„ wiedaje dobra naš pahlad.

Wajnu pamiž Japonijaju i Kitajem treba razhladać jak kalasalnaj ważnaści zdareńnie, majučaje suświetnaje značeńnie.

Treba wiedać, što Japonija maje ŭ Kitai nia tolki ekanamičnyja zadańni (zbyt swaich tawaraŭ, eksploatacyju pryrodnych bahaćciaŭ i h. d.) ale jašče ŭ bolšaj stupieni palityčnyja, palahajučyja na wyciaśnieńni sawiecka-kamunistyčnych upływaŭ, za apošnija hady značna pawialičanych imkniecca ŭwiaści ŭ „Kitajskim katle" elementarny ład i paradak. Raspaŭsiudžańnie balšawizmu i anarchija ŭ Kitai pahražajuć biezpasiaredna Japonii, dzie taksama ahienty Kaminternu pačali padymać haławu, majučy za saboju Maskwu i zbalšawizawany Kitaj.

Ale nia tolki dla adnej Japonii Kitaj, pry peŭ-

SIABRY CANTRALNAHA KAMITETU B.N.S.P.

Siadziać z prawa na lewa: A. Pieciukiewič, K. Juchniewič, F. Akinčyc, Ul. Kazłoŭski, A. Łapko

nych umowach, moh stacca niebiaśpiečnym. Zamacawańnie tam balšawizmu dawała Sawietam niawyčarpany zapas ludzkoj siły i pryrodnych bahaćciaŭ, katoryja pawodle planaŭ Stalina, pawinny być kinieny ŭ Europu, kab pry ichniaj dapamozie padbić usie narody i ŭstanawić żydoŭska-kamunistyčnuju dyktaturu. Treba pryznać što hetaki plan skamunizawańnia Eŭropy i inšych častak świetu zapraŭdy najbolš realny i, kab nie Japonija sa swajoj armijaj, to my ŭ bliskaj budučyni byli-b świedkami tryumfalnaha pachodu Sawietaŭ i Kitaju pa ŭsim świecie. Kamintern, hety štab suświetnych zabureńniaŭ, intryhaŭ i złačynu mieŭ namier kinuć u adpawiedny momant na Europu zbalšawizawanuju i aźwiarełuju kitajskuju masu i pry jaje dapamozie tam zapanawać. Hetakija plany zastalisia zašachawany Joponcami i Sawiety buduć zmušany wystupić proci Japonii jak by jany ni bajalisia hetaj wajny.

U 17-yja uhodki Słuckaha Paustańnia — Listapad 1920—1937 hod

Kulamiotčyk ważny, mašynist ja dobry.
Trysta kul u minutu puskaju pad robry.
Nie bajusia bandy, nie bajusia roty,
Jak z swajej mašynki puskuju hrymoty.
(Z pieśniau biełaruskich wajakau).

Sioleta ŭ listapadzie minuła 17 hod ad taho času, kali hieroi Słuččyny wystupili zbrojna suproč Maskoŭskaha zachopnika. Hetaje histaryčnaje zdareńnie pawinien pamiatać kożny biełarus i należna šanawać toj hierojski čyn, jaki byŭ akuplsny biełaruskaju krywioju i wynikaŭ z haračaj lubowi da swajej Baćkaŭščyny.

Kali ŭ Listapadzie 1920 hodu polskaja armija powodle Ryskaha dahaworu pakidała Słuččynu, wiernyja syny jaje wystupili z kličam, što chočuć być sami haspadarami swajej krainy. Ale čyrwonaja Maskwa nie ŭšanawała hetaha pryrodnaha kliču biełarusaŭ i nakirawała swaich atumanienych niawolnikaŭ na ziemlu wolnaj Słuččyny.

Nia majučy należnaj zbroi i amunicyi, z haračym sercam i wialikim patryjatyzmam pašli lepšyja syny Biełarusi baranić Baćkaŭščyny. Adważna wyšli suproč nieparaŭnaŭča dużejšaha woraha.

U chutkim časie zarhanizawali 1-ju Słuckuju Bryhadu, jakaja mieła kala 5 tysiač żaŭnieraŭ-achwotnikaŭ. Nia chočučy śpiašyć z pralićciom krywi Biełaruskaja Wajskowaja Rada Słuččyny źwiarnułasia da worahaŭ z nastupnym zaklikam:

„Čyrwonaarmiejcy!

Wašyja kamandziry chočuć zaŭładać našaj Baćkaŭščynaj Biełarusiaj, zdušyć narodnuju wolu i siłaj pryščapić nam swaju ŭładu. Čyrwonaarmiejcy! Ad was zależyć nie dapuścić da hetaha. Pahladzicie: ŭsie narody ŭ świecie samaaznačyli swaju dolu pawodle swajho żadańnia—woś wam prykład Polšča, Finlandija, Litwa, Estonija i h.d.

Čamu-ż heta wy idziecie z wajnoj i nasilstwam suproč nas biełarusaŭ? My nia chočam z wami wajawać. Daloŭ wajnu! Para spynić hetaje trochhodnaje biazhłuzdnaje praliććio krywi. Naładzim swajo żyćcio tak, jak choča kożny narod, a nie tak, jak chočuć tyja hwałtoŭniki, jakija nakiroŭwajuć was iści z wajnoju na našych bratoŭ.

Chaj żywie samaaznačańnie narodaŭ supakoj i bratniaje żyćcio i daloŭ arużża, skirujcie jaho na wašych kamisaraŭ, majstroŭ čerezwyčajek i hetamu padobnych pałačoŭ—worahaŭ ludzkaści.

My praciahiwajem wam swaju ruku i zaklikajem was da supolnaj baraćby z našym ahulnym woraham — kamunistami.

My pradbačym, što Sawiety hetuju wajnu prajhrajuć, bo jany, nia hledziučy na swaju kryklіwuju samareklamu, wielmi słabyja, biaručy pad uwahu worażyja adnosiny da kamunistyčnaj ułady ahramadnaj bolšaści sawieckaha hramadzianstwa.

Jak-ža my, biełarusy, pawinny adnieścisia da nadychodziučych padziejaŭ?

Dwuch dumak u hetaj sprawie być nia moža. Pieramoha Sawietaŭ uzmocniła-b Kamintern i addała-b usiu Azju pad uładu kamunistaŭ.

U swaju čarhu, heta adhuknułasia-b i ŭ Eŭropie, dzie chutka nastupiła-b kamunistyčnaja rewalucyja.

Pry hetakich umowach biełarusam pryšłosia-b nazaŭsiody razwitaccą z nadziejaju na zrealizawańnie swaich idealaŭ i palepšańnie losu pracoŭnaha narodu.

U wypadku-ż pieramohi Japonii — wysunucca ŭ Sawietach zusim realnyja mahčymaści nia tolki da skinieńnia kamunistyčnaj ułady, ale i da wytwareńnia pryhniečanymi narodami swaich niezależnych dziaržaŭ.

Woś dziela hetych pryčyn my zusim wyrazna budziem spahadać pieramozie Japoncaŭ nad Čyrwonaju Maskwoju, bo hetaja pieramoha rasčyścić nam palityčnyja šlachi.

Sprawu hetuju stawim wyrazna i ličym, što sympatyzawać sawieckim kamunistam u tych padziejach, katoryja raspačalisia, mohuć tolki tyja, chto ideał biełaruskaj dziaržaŭnaj niezaležnaści ŭważaje za reč druharadnuju, abo nie razumieje jakim sposabam jaho dałosia-b zrealizawać.

S. B.

APOŠNIJA PADZIEI Ŭ SAWIECKAJ BIEŁARUSI

Amal štodnia nadychodziać z Sawieckaj Biełarusi wiestki pra systematyčnuju „čystku" kirujučaha kamunistyčnaha aparatu ad roznych „škodnikaŭ" i kontr-rewalucyjnych elementaŭ.

Da taho, što ŭžo my wiedajem u hetaj sprawie ŭ apošnija dni hazety padajuć, što Staršynia Cantralnaha Wykanaŭčaha Kamitetu Sawieckaj Biełarusi Stakun zastaŭsia zwolnieny za swajho stanowišča.

Treba wiedać, što Stakun hetaje stanowišča zaniaŭ paśla Čerwiakowa, katory pakončyŭ paru miesiacaŭ tamu nazad swaje žyćcio samahubstwam dawiedaŭšysia, što Maskoŭskija ŭłady abwinawačwajuć jaho ŭ nacyjanalistyčnym „uchile".

Taksama, jak padajuć hazety, zastaŭsia zwolnienym zastupnik staršyni Rady Narodnych Kamisaraŭ Žuraŭloŭ i kamisar aświety Waroščenka. Apošni zaniaŭ hetaje stanowišča paśla Dziakawa, katoraha aryštawali jak „woraha narodu".

Na miejsca zwolnienaha Woroščenki byŭ wyznačany stupracentowy maskal Piwarow, całkom addany Stalinu.

Kali-b wyličyć imiony ŭsich kamunistaŭ, zaj-

Nie zmahli zakliki biełaruskich wajakaŭ paŭstrymać zachopnickuju nawału. Kirawanyja maskoŭska—żydoŭskimi kamisarami i atumanienyja imi kitajcy, kirhizy i inšyja ciahnulisia na biełaruskuju Słuččynu. Amal z hołymi rukami kinulisia adważnyja hieroi baranić swajej krainy.

Pamima wialikaha niedachopu zbroi, bilisia Słuckija paŭstancy z niaparaŭnaŭča dužejšym i dobra azbrojenym woraham. Pra ichnija hierojskija čyny chaj haworać histaryčnyja ciapier dakumanty ŭ postaci „Kamunikataŭ Štabu 1-aj Słuckaj Bryhady Wojsk B. N. R. katoryja i prywodzim tut dasłoŭna:

27.XI.1920. Addziełу 6 roty Słuckaha pałku pad kamandawańniem ppr. K. u časie razwiedki ŭ rajonie wiosak Bystryca, Wierabielčy, Wasilčycy i Čarnahubawa spatkalisia z balšawickaj raźwiedkaj kala wioski Wasilčycy. Ad daprošanych pałonnych dawiedalisia ab razmiaščeńni balšawikoŭ.

Našy addziełу wybili balšawikoŭ z wioski Wasilčycy. Balšawickija straty: 8 zabitych, 3 ranienych i 1 papaŭsia ŭ pałon. U nas 1 ciažka ranieny. My zachapili šmat strelbaŭ, nabojaŭ i inš. wajskowaha materjału.

Addziełу 5 roty Słuckaha pałku pad kamandaj par. Klišewiča ŭ sutyčcy z woraham pry wioscy Damnowa zaniali wiosku, zabraŭšy ŭ pałon 5 čyrwonaarmiejcaŭ. Wioska Lutawičy ŭ našych rukach.

7 i 8 roty tahož pałku zaniali wiosku Mackiewičy. Našy addziełу ŭ Kapylskim napramku zaniali m. Cimkawičy. U bai pad m. Kapyl u nas ciažka ranieny 1, čyrwonaarmiejcaŭ zabita 12

(—) Boryk, kapitan—načalnik operac. Štabu wojsk B. N. R.

4.XII 1920. Rota stralcoŭ našych wojsk pry nacisku čyrwonych na Siemiežawa była akružana ŭ zaścienku Wialiki i Mały Strachiń.

Rota prarwałasia praz rady čyrwonych i adyjšła ŭ napramku na Wialiki Rożyn. U hetym miescy rota ŭnačy natknułasia na balšawicki karacielny atrad. Zabili kamisara i 15 čyrwonaarmiejcaŭ uziali ŭ pałon. Zachoplena kancylaryja atradu i zabrany hurt skaciny i koniaj, što zrekwizawali balšawiki ŭ sialan w. Wialiki Rożyn (u siemjaŭ dezerciraŭ). Usio zrekwizawanaje było addadziena sialanam.

5.XII. Adbylisia ciažkija bai pad Kapylom i Siemiežawam. Bieł. rota cełу dzień baraniła m. Wyznu prociŭ całaha balšawickaha bataljonu, majučaha niekalki kulamiotaŭ. Za niedachopam patrebnych srodkaŭ abarony addzieł prymušany byŭ adstupić na zachad. Balšawiki panieśli značnyja straty. Z boku biełarusaŭ taksama šmat ranienych. U bieł. wojsku adčuwajecca niedachop aružža i amunicyi.

U načy z 9 na 10.XII wywiadoŭcy addzieł biełar. stralcoŭ zrabiŭ nalot na w. Krywasiołki i Nawasiołki, dzie zabraŭ 23 pałonnych.

10.XII. Zjawilisia da Štabu 1-aj Biełar. Bry-

maŭšych u Sawieckaj Biełarusi adkaznyja stanowiščy i katorych Stalin wywiaŭ u toj ci inšy sposab „u raschod“, to my mieli-b wialičezny „synodik“ ludziej paŭšych achwiaraju kamunystyčnaha teroru, skirawanaha ŭ bok swaich-ža partyjnych tawaryšoŭ. Nielha nia ŭspomnic na hetym miejscy i pra los b. Hramadaŭcaŭ i Zmahancaŭ, katoryj ŭsie da adnaho apynulisia na Sałoŭkach i Sibiry, abo rastrelany. Nawat B. Taraškiewič, były Staršynia Hramady i siabra C. K. „Kam. Partyi Zach. Biełarusi“ paśla taho jak zapisaŭsia u „Warašyłaŭskija strałki“ apynuŭsia ŭ ssyłcy. Hetki los, katory my pradbačyli, spatkaŭ čaławieka zusim addanaha maskoŭskamu Kaminternu i prawodzŭšaha ŭ Polšču jahonyja plany.

Wysyłki i rastreły nie zjaŭlajucca adzinym srodkam u rukach maskoŭskich waładaroŭ, kab „unieškadliwić“ peŭnuju hrupu ludziej. Jany stasujuć cełу rad inšych sposabaŭ, majučych na mecie apodlić ludzkuju dušu i pieratwaryć swaju achwiaru ŭ hramadzkaha nikudyšnika a nawat škodnika dla ŭsiaho narodu.

Hetak, naprykład, balšawikam udałosia pierakupić Jakuba Kołasa, katory z-za karyściaŭ, jakija maje ad sawieckich uładaŭ (atrymaŭ willu, aŭtamabil i h. p.) pieratwaryŭsia z paeta narodnika ŭ zwyčajnaha balšawickaha „padchalima“, wychwalajučy ciapier sawiecki ład i sawieckuju kamunu.

Druhim nia mienš sumnym prykładam, jość ewalucyja, jakaja zdaryłasia z J. Kupałaju, katory ŭ 1930 h. chacieŭ pakončyć swajo žyćcio samahubstwam, kab u hety sposab zapretastawać pierad usim świetam proci ŭsiaho taho, što tworycca ŭ Biełarusi.

I woś, pieražyŭšy hetakuju traheduju, u 1937 h. toj-ža Kupała piša panižajučaje jaho piśmo da šefa Maskoŭskaj „črezwyčajki“ hetakaha źmiestu:

„Maskwa, Kreml
Narodnamu kamisaru unutranych spraŭ taw. Ježowu
Darahi Nikałaj Iwanawič.

Ahulny schod piśmiennikaŭ i supracoŭnikaŭ praŭleńnia SSP. BSSR., sabraŭšysia na swoj pradwybarčy schod, adnahałosna wyłučyŭ swaim kandydatam u Wiarchoŭny Sawiet Sajuza S.S.R. Was, Nikałaj Iwanawič, wiernaha wučnia našaha henijalnaha prawadyra tawaryša Stalina, jak biasstrašnaha narkoma unutranych spraŭ.

Wy, tawaryš Ježoŭ, adzin z lubimiejšych synoŭ wialikaj Sawieckaj Krainy, błizki sercu biełaruskaha narodu žaleznaj rukoj wy hramili i hromicie źmiainyja hniozdy trockiskaj, bucharynskaj i nacyjanalna - fašystckaj kontr-rewalucyi, wykurwajučy worahaŭ z usich hniozd. Pad Wašym kiraŭnictwam sawieckaja ziamla, u tym liku i Sawieckaja Biełaruś, z paśpiecham ačyščajecca ad hermana-japonskich i polskich špionaŭ i dywiersantaŭ. Biełaruski narod nia pieršy hod wiedaje dablesnaha stalinca, wiernaha syna našaj partyi t. Ježowa. Jašče u hady hramadzianskaj wajny Wy, Nikałaj Iwanawič, niamała zrabili dla biełaruskaha naroda, adstojwajučy jaho sa mastojnaść ad niamieckich i polskich fašystaŭ umacoŭwajučy ekanomiku, cementujučy wako

---

hady 18 čaławiek „zialonych“ z aružžam i nabojami. „Zialonyja“ prarwalisia praz rady woraha i pryłučylisia da wojsk B.N.R.

Unačy z 11 na 12-XII. bieł. addzieł raźwiedki zaatakawaŭ wiosku Staryń. Uziata ŭ pałon 10 čyrwonych i adabrany transpart z narabawanym u miasc. ludnaści zbožžam. Usio źwierniena ŭłaśnikam.

Unačy z 13 na 14-XII. kamandzir wywiadoŭčaha addziełu Pieršaha Słuckaha Pałku Strelcoŭ pry pomačy kawaleryjskaha addziełu zblizilisia da m. Siemiežowa, jakoje było zaniata karacielnym balšawickim atradam i paśla krywawaha boju zaniali miastečka. Karacielny balšaw. atrad zusim źniščany. Worah straciŭ zabitych i ranienych 50 čał.

Z našaha boku 3-ch ranienych.

Z 17 na 18 XII. my zaniali m. Pilipawičy, Bajčacin, Strachiń i m. Siemiežawa. Uziata 25 pałonnych i zdabyta 1 kulamiot z nabojami, šmat strelbaŭ, nabojaŭ, hranataŭ, palowaja kuchnia, transport z końmi

Z 18 na 19-XII. my zaniali Wyznu. 50 čyrw. zabita i šmat raniena, u pałon uziata 140 žaŭnieraŭ i 8 kamunistaŭ, a taksama zachoplena značnaja wajennaja zdabyča.

19-XII. a 10 hadz. ranicy bieł. addziely pad naciskam woraha adyjšli na staryja pazycyi.

Z 19 na 20-XII adstupili my na liniju Kołki—Morač—Uznoha.

20-XII. 1920 U rajonie Siemiežawa pačał adychodzic pa skančeńni ewakuacyi Siemiežewa na linii Łubieniec—Urwiedź, dzie my złučylisia z rezerwami.

I apošni kamunikat štabu wojsk B.N.R. z dnia 30.XII.1920 kaža: 1 Bryhada Wojsk B.N.R. paśla ciažkich bajoŭ, katoryja wiała ŭ praciahu 5 tydniaŭ z pierawažajučymi, dobra azbrojenymi siłami rasiejskich balšawikoŭ—była zmušana adstupić na polskuju terytoryju.

20-XII.1920 h. Bryhada pierajšla raku Łań i była razbrojena polskim wojskam. Adnak peŭnyja bajowyja hrupy zasnawaŭšy paŭstanskuju arhanizacyju, dastalisia na tyły balšawikoŭ, dzie i dalej prawodziać bajowuju dziejnaść. Razbrojenyja addziely 1-aj Bryhady Wojsk B.N.R. časowo internowanyja ŭ wakolicach Siniaŭki (na ŭschod ad Baranawič).

Materjalnaje stanowičča tych addziełaŭ ciažkaje. Patrebnaja jość skoraja pomač hramadzianstwa.

par. Arcišeŭski za Šefa Štabu Wojsk B. N. R.

Hetak zmahalisia Słuckija Paŭstancy—hieroi swajej Baćkaŭščyny. Jany swajeju krywioju narysawali pryhožy abrazok u knizie historyi biełaruskaha adradžeńnia.

Uł. Kazłoŭski

Lenina i Stalina rady K.P.(b.)B. wyłučajučy Was taw. Ježoŭ, kandydatam u Wiarchoŭny Sawiet SSSR. my prosim dać swaju zhodu bałatyrawacca pa Mienskaj wybarčaj akruzie.

Niachaj žywie na mnohija hady naš prawadyr Josif Wisaryjonawič Stalin! Niachaj žywie wierny wučań i paplečnik tawaryša Stalina Nikałaj Iwanawič Ježoŭ!

Pa daručeńniu ahulnaha schoda narodny paet respubliki Janka Kupała. h. Miensk (Čas. Litaratura i Mastactwa ad 31 kastryčnika 1937 h. № 56)

Dla nas jasna, što duchowaje apadleńnie takoj miery ludziej jak J. Kołas i Kupała źjaŭlajecca wynikam chitra splecienaj systemy prawakacyi, teroru fizyčnaha i psychičnaha i pierakupstwa, proci katoraj mohuć ustajać tolki adzinki z mocnaju wolaju, ale i tyja ŭ bolšaści wypadkaŭ nie znachodziać sabie miejsca siarod žywych.. Hetakim čynam, u Sawieckaj Biełarusi (a taksama i na Ukrainie) idzie fizyčnaje i maralnaje źniščeńnie ŭsiaho taho što maje choć krychu sumleńnia i honaru.

Jakija-ž mety choča asiahnuś Maskoŭski Kreml, stasujučy hetkija žorstkija srodki ŭ adnosinach da Biełarusaŭ i absadžwajučy ŭsie adkaznyja placoŭki maskalami i żydami addanymi biez zaściaroh stalinaŭskaj hieneralnaj linii.

Pawodle našaha pierakanańnia tut my majem dačynieńnie z hłyboka pradumanym planam, palityčnaj padhatoŭki Sawieckaha Sajuzu da budučaj wajny. Sprawa palahaje na tym, što Maskwie patrebny taki palityčny haspadarčy i kulturnaaświetny aparat, katory ci to ŭ Biełarusi, ci na Ukrainie na wypadak wajny pracawaŭ-by biez usiakich „pierabojaŭ“

Maskwa nia jošć peŭnaju, što padčas wajennaj zawiruchi Biełarusy i Ukraincy, majučyja nawat partyjnyja kamunistyčnyja bilety, nie zachopiacca tymi palityčnymi perspektywami, katoryja adčyniacca pierad Biełarusiaju i Ukrainaju ŭ wypadku prahrańnia praz Sawiety wajny.

Nacyjanalnaje sumleńnie moža ŭziać wierch pierad partyjnym abawiazkam... Hetaha najbolš baicca Maskwa i tamu wiadzie žorstkuju baraćbu z usimi, chto pry peŭnych abstawinach moh-by ad jaje adwiarnucca.

Ale Maskwa spaźniłasia.

Nacyjanalna-twórčaja i eja zapuściła mocnyja karani ŭ sieradowišča biełaruskaha hramadzianstwa i patrebna tolki adpawiednaja chwilina, kab jana wyjawiłasia na wonki...

F. Akinčyc

Ad radakcyi

Dziela wiedamych užo pryčyn radakcyja i administracyja našaha časapisu pieraniesiena z Wilni ŭ Lidu, dzie i mieścicca pry wul. Cichaj № 4

Pawiedamlajučy ab hetym, prosim usich našych sympatykaŭ wysyłać korespondencyju datyčnuju časapisu na nowy adres. Adnačasna z hetym radakcyja i wydawiectwa čas. „Nowy Šlach“ źwiartajecca da swaich čytačoŭ i sympatykaŭ, kab akuratna wysyłali padpisku, bo tolki pry hetych umowach my možam čaściej wydawać jaho.

Treba wiedać usim, što naš časapis źjaŭlajecca wynikam samaachwiarnaj pracy, pačynalnika ŭ biełaruskaha nacyjanalna-socyjalistyčnah ruchu. Jak i ŭsiakaja nowaja sprawa, tak i našaje wydawiectwa spatykajecca z roznymi pieraškodami a pradusimaz pieraškodami materjalnymi. Z hetaj pryčyny źwiartajemsia da ŭsich nam spačuwajučych kab pryšli nam z dapamohaju wysyłajučy padpisku i hrašowyja achwiary, jakija pajšlib na pašyreńnie sprawy.

Hrošy prosim wysyłać na prywatnuju kwateru, wydaŭca i radaktara „Nowy Šlach“ Uładysława Kozłoŭskaha. jaki žywie ŭ Wilni Kalwaryjskaja wul. № 12 kw. 32. (Wilno. Kalwaryjska 12 m 32)

Redaktar i wydawiec: U. Kazłoŭski. Redahuje Redakcyjnaja Kalehija. Druk „Marianum“ Wilno

